

A Községi Önkormányzatok Szövetségének közgyűléséről

A Községi Önkormányzatok Szövetsége 2004. május 6-a és 8-a között tartotta „szokásos” évi közgyűlését Mátraházán, a Bérc Hotelben. Az ország legnagyobb, községeket tömörítő országos önkormányzati érdekszövetsége a hagyományoknak megfelelően aktuális önkormányzat-politikai kérdéseket vitatott meg a többnapos rendezvényen a költségvetés, a mobilitás, az oktatás, informatikai fejlesztések, a területi reform, az OKÉT témakörének érintésével. Ennek megfelelően előadók voltak: dr. Magyar Bálint oktatási miniszter, dr. Tóth Zoltán, a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkára, dr. Veres János, a Pénzügyminisztérium politikai államtitkára, Vadász János kormány megbízott, Szivi László, vezérigazgató-helyettes a Magyar Posta Rt. részéről.

A tanácskozás elején a TÖOSZ és a MÖOSZ képviselői köszöntötték a közgyűlést, jelezve a szövetségek közötti együttműködés erősítésének igényét.

A közgyűlésen határozat született a TÖOSZ-szal való szakmai együttműködési megállapodásról. A megállapodás értelmében a két szövetség szakértői együttműködését szorosabbra fűzi a két szövetség önállóságának megtartása mellett.

A közgyűlés döntött arról is határozatban, hogy a tagozataként meg alapítja a Többcélú Kistérségi Társulások Szövetségét. A KÖSZ egyik legfontosabb feladatának tekinti e társulásokkal mielőbb kapcsolatot teremteni, hogy a leginkább nehéz helyzetben lévő kistételepülések érdekei minél jobban érvényre juthassanak a társulásokon belül és e társulások ne a kistételepülések elszárvadásában, hanem azok fejlesztésében legyenek érdekelték.

A cél a hatékonyabban működő önkormányzati rendszer kialakítása

Középpontban a társulások

A Községi Önkormányzatok Szövetségének közgyűlésén az egyik központi témát a közigazgatási reform, s elsősorban a kistérségi társulások lehetőségei és finanszírozása jelentette. A kormány képviselői a racionálisabb, jobb színvonalú közös feladatellátás fontosságát hangsúlyozták és a pénzügyi szabályozórendszer továbbfejlesztését ígérték.

A cél egy hatékonyabb, gazdaságosabban működő önkormányzati rendszer kialakítása. A gazdaságos feladatszervezésből származó megtakarításokból jobb színvonalú közszolgáltatást lehet kialakítani – fejtette ki előadásában Veres János, a Pénzügyminisztérium politikai államtitkára.

A jelenlegi szétaprózott rendszer helyett ésszerű lenne a hatásköröket koncentrálni, és a feladatokat méretgazdaságosan ellátni. Ezért a kormány-

zat kiemelten fontosnak tartja, hogy a települések anyagi adottságait és a helyenként hiányos szakmai felkészültségüket meghaladó feladatokat többcélú kistérségi társulásban lássák el. A feladat- és hatáskörök koncentráltabb telepítése jelenti a kiindulópontját a normatív hozzájárulások mainál kevésbé differenciált meghatározásának. Ez kötelező társulás esetén tudna megváltani.

Veres János

lósulni. Önkéntes társulás esetén az ezt ösztönző normatívák révén még tovább differenciálódhat a szabályozás – jelentette ki az államtitkár.

Az önkéntes társulást ösztönző pénzügyi szabályozórendszer módjának kialakításában cél annak elérése, hogy a kistérségen belül minél több önkormányzat, az alapfeladatok legszélesebb körét lássa el társulásban. A társulásos feladatellátás ösztönzésének különösen a közoktatásban kell összekapcsolódnia a méret-gazdaságossági szempontok érvényesítésével.

A többcélú kistérségi társulás, mint „kvázi” önkormányzat, közvetlenül jogosult központi költségvetési támogatásra, nem jogosult viszont helyi adóztatásra. Rendelkezik hitelfelvételi jogosultsággal a társuló önkormányzatok garanciája mellett, kizárólag a közösen vállalt társulási cél megvalósítása céljából. A Pénzügyminisztérium hosszú távon vizsgálándónak tartja, hogy részesedjen-e kistérség a központi adóbevételekből – a jövedelemkülönbségi mérséklési rendszer módosítása ennek függvénye.

Az államtitkár rámutatott: a kormány kiemelten kezeli a tervek szerint létrejövő regionális önkormányzatok feladat- és hatáskörének kialakítását, kormányza-

ti szint helyett a térségi szinten megszervezhető közszolgáltatási feladatok átadását (regionális tanácsok területfejlesztési feladataival egyesítve), illetve a megyei önkormányzatok megszüntetése esetén a nem kistérségi feladatok átcsoportosítását. A regionális önkormányzat kialakuló feladat- és hatáskörével arányban álló saját, átengedett, valamint központi költségvetési támogatási forrásokra épülő szabályozást kell kidolgozni.

Pénzügyi ösztönzés

Az oktatási, a belügyi és a pénzügyi tárca együtt kívánnak működni olyan pénzügyi ösztönző rendszer kialakításában, amely intézményfenntartó társulások megalakítására sarkallja a kistéleplületeket – jelentette be *Magyar Bálint*. Az oktatási miniszter elmondta: az általános iskolás korú gyerekek száma 1960-tól mostanáig 1,4 millióról 900 ezerre csökkent, eközben a tanári létszám 58 ezerrel 89 ezerre nőtt. Ez a tendencia nem tartható: az önkormányzatok anyagiilag nem bírják, ráadásul

a tanulók érdekeit sem szolgálja.

Mintegy 360 olyan száz fő alatti általános iskola van, ahol csak negyedik osztályig tanítanak, s a felmérések szerint az átlagos létszám 24 körül mozog. A gyerekek érdekét sem szolgálja, hogy többet költenek az iskolára, mint bármelyik elit intézmény esetén, és mégis sokkal rosszabb körülmények között tanulnak, s sokkal alacsonyabb színvonalú az oktatás. A miniszter kifejtette: elkezdődött egy nagyon erős szegregáció, ami azt jelenti, hogy a tehetősebb szülők elviszik gyerekeiket nagyobb, jobban felszerelt iskolákba, és ott maradnak a szegényebb szülők gyermekei. Erre ráépül egy másik kérdés: a roma-nem roma dimenzió is. Új tendencia van kibontakozóban, egész iskolák „cigányosodnak” el.

Az oktatási miniszter szerint a kistéleplületek az utolsó órákban, percekben vannak: szembe kell nézniük azzal a ténnyel, hogy össze kell fogni az intézményeket és közös fenntartásban kell működni. A tárca vezetője összefogásra biztatta a községi polgármestereket.

Hozzátette: a kistéleplületek társulását nem ösztönözte megfelelő támogatási rendszer. Ezen kíván változtatni a kormányzat egy 7 milliárd forintos, a kistérségi társulásokat támogató pályázati kerettel. Sikeres pályázat esetén azok a társulások, amelyek közösen működtek az oktatási intézményeket 80–120 millió forint támogatásra számíthatnak, egyéb társulások esetén pedig 20–50 mil-

Magyar Bálint

lió forintra. A közgyűlés azt javasolta az oktatási miniszternek, hogy írjon ki pályázatot a kistérségi oktatási feladatok felmérésére.

Normatív támogatás

A Belügyminisztérium célja, hogy jövőre normatívaként épüljön be a költségvetésbe a kistérségi társulások ösztönzése – jelentette ki a *Tóth*

Zoltán, a tárca közigazgatási államtitkára. Rámutatott: a költségvetésből az idén hétmilliárd forint jut a kistérségi társulások működtetésére. Az összeg gyakorlatilag négy hónap alatt használható fel, mert a támogatásokat augusztusban ítélik oda, tehát szeptembertől gazdálkodhatnak vele a közös intézményfenntartást önkéntesen vállaló önkormányzatok. Az államtitkár szerint az volna célszerű, ha a 2005-ös költségvetésben az idei összeg időarányos része, tehát a hétmilliárd forint háromszorosa szerepelne.

Tóth Zoltán

A 168 statisztikai kistérség közül eddig kilenc hozott létre úgynevezett többcélú kistérségi feladatellátási társulást és még száz biztosan megalakul. Egyelőre mintegy 40 megalakulása kétséges, tizenöt társulás pe-

dig politikai ellentétek miatt várhatóan nem jön létre – mondta.

Tóth Zoltán a közigazgatási reform eddigi lépéseivel kapcsolatban kifejtette: a Belügyminisztérium és az IDEA munkacsoport három füzetben foglalta össze, melyek azok a lépések, amelyeket a közszolgáltatások korszerűsítése érdekében meg kívánnak tenni. A három fő célkitűzés a kistérségek létrehozása, a regionális önkormányzatok létrehozása, és az önkormányzati finanszírozási reform megvalósítása volt.

Még mindig nem sikerült Magyarországon dönteni a középszintről, tehát a megye vagy az önkormányzati régió kérdéséről. Ezzel az európai parlamenti választások után foglalkozni kell. A jelenlegi megyéknek nincs érdemi hatásköre: lényegében intézményfenntartó társulások, ám tagjaikat szigorú lakossági legitimációval választják. Ez az államtitkár szerint értelmetlen helyzet: vagy a megyei önkormányzatoknak kell érdemi hatásköröket adni, vagy létre kell hozni a regionális önkormányzatokat.

Vita a területfejlesztési törvény módosításáról

A területfejlesztési törvény módosításával kapcsolatban a területi-gazdasági különbségek csökkentését, a támogatásra fordított források koncentrációját és megfelelő koordinálását, a támogatáspolitikai párhuzamosságainak kiküszöbölését, valamint a regionális döntéshozó testületek megerősítését emelte ki Nagy Sándor, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára. Az Országgyűlés május 11-én kezdte a törvénymódosítás általános vitáját, ám a jelek szerint a javaslatot ebben a formában csak az MSZP támogatja.

A javaslat szerint erőteljesen csökkenne a minisztériumok képviselőinek száma a regionális fejlesztési tanácsokban és nőne az önkormányzati választásokon mandátumot szerzett személyeké. Növekedne a megyei közgyűlések, illetve a megyei jogú városok testületeiből delegáltak száma, és meghatározott keretek között képviselőket biztositának a kistérségeknek is – jelentette ki az államtitkár. A megyei területfejlesztési tanácsok szerepével kapcsolatban kisebb változtatások lennének, az azonban egyértelmű, hogy

a hangsúly a jövőben a kistérségekre helyeződik.

Az általános vitában csak Szabó György, az MSZP-frakció vezérszónoka támogatta képviselőcsoportja nevében az előterjesztést.

A fideszes Mikes Éva álláspontja szerint célszerűbb lett volna, ha a kormány visszavonja az előterjesztést. A Fidesz csak jelentős módosítások esetén tudja támogatni a javaslatot.

A kisebbik koalíciós párt nevében Wekler Ferenc közölte: az SZDSZ jelenlegi for-

májában nem támogatja az előterjesztést, de bízik benne, hogy a koalíciós partnereknek sikerül megegyezniük a vitás kérdésekben. Kifogásolta többek között, hogy a kormányprogrammal ellentétben a javaslat nem a közvetlenül választott regionális tanácsok létrehozására, illetve a megyei szint visszaszorítására irányul.

Az MDF-es Ékes József kifejtette: frakciója nem támogatja a területfejlesztési törvény módosítására irányuló előterjesztést.

polgárok, önkormányzatok információs hírmagazinja • www.onkornet.hu